Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на правосъдието	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г.
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: ……
Лице за контакт: Светла Стойкова – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ Даниела Белчина – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“	**Телефон и ел. поща:** 02/ 9237 522 Svetla_Stoykova@justice.government.bg 02/ 9237 311 dany@justice.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Невъзможност за предоставяне на услугите от регистъра на арбитражите в съответствие с изискванията на чл. 6а, ал. 6 от ЗА“

1.1. *Кратко описание на проблема и причините за неговото възникване:*

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за международния търговски арбитраж, приет от Народното събрание на 24 юли 2025 г. и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 63 от 2025 г. (ЗИД ЗМТА), бяха въведени съществени изменения в правната уредба на дейността на арбитража в Република България. Законодателните промени бяха в отговор на установените случаи на злоупотреба с арбитражни решения за осъждане на физически и юридически лица въз основа на неистински документи, безконтролното създаване на арбитражи и ограничените възможности за отмяна на арбитражното решение и административен контрол върху дейността на арбитражите, които създават благоприятна среда за противоправна дейност. Реформата засяга условията и реда за осъществяване на арбитраж на територията на Република България, вкл. вътрешен арбитраж, с оглед на което са променени наименованието и предметът на уредба в Закона за арбитража (ЗА).

Уредбата на арбитража е усъвършенствана чрез въвеждане на изисквания относно дейността от постоянните арбитражните институции със седалище в Република България. Значително са подобрени възможностите за защита на страните в арбитражното производство чрез разширяване на обхвата на административния и съдебния контрол върху арбитражните производства и арбитражните решения – допълнени са основанията за отмяна и нищожност на арбитражното решение, за отказ за издаване на изпълнителен лист въз основа на нищожно арбитражно решение, допълнени са контролните правомощия на министъра на правосъдието и на

инспектората към министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт. За да може да бъдат ефективно приложени изискванията към дейността на арбитражите и контролът върху тях, в чл. 6а от ЗА се създава Регистър на арбитражите, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието. Регистърът е структурирана база данни в електронна форма.

Съгласно чл. 4 ЗА постоянната арбитражна институция със седалище в Република България може да извършва дейност след вписване в Регистъра на арбитражите. В Регистъра може да бъде вписана арбитражна институция, която отговаря на определени условия: да е учредена към юридическо лице, вписано в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или в друг регистър, да е приела правила за устройството и организацията на арбитражната дейност, както и тарифа за таксите и разноските, които се събират при осъществяване на дейността, и да поддържа списък на арбитри; да поддържа офис, деловодство, архив и интернет страница с връзка към електронната деловодна система. Всеки член на управителния орган и арбитър от списъка на арбитражната институция трябва да отговаря на определени изисквания – да бъде дееспособен пълнолетен гражданин, да не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията; да има висше образование и най-малко 8 години професионален стаж; да не е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност или да заема определена длъжност; да не е в производство по несъстоятелност, невъзстановен в правата си несъстоятелен и да не е осъждан за банкрут; да притежава високи морални качества и професионализъм. Законът предвижда да се извърши проверка дали са налице всички необходими изисквания за вписване на арбитражната институция в Регистъра на арбитражите въз основа на представените от заявителя документи и служебно събирана информация.

В Регистъра на арбитражите подлежат на вписване и определени обстоятелства в производствата, провеждани на територията на Република България от чуждестранна арбитражна институция, както и от арбитраж, установен за решаване на определен международен спор. Съгласно чл. 6б, ал. 3 ЗА вписват се: дата на постъпване на искането за разглеждане на арбитражния спор; имената, съответно наименованията, и адресите на страните; имена, професия и данни за контакт на арбитрите, избрани или назначени да решат спора, а когато са арбитри към постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, се вписват също наименование, идентификационен номер и седалище на чуждестранната арбитражна институция; дата и номер на арбитражното решение. С оглед защита на поверителността информация в арбитражните производства, публични достъпни са само данните относно арбитражните институции и имената и професиите на арбитрите към тях.

Съгласно чл. 6а, ал. 6 ЗА регистърът предоставя срещу заплащане на такса в размери, **определени с тарифа на Министерския съвет**, следните административни услуги: 1. вписване или заличаване на арбитраж като постоянна институция; 2. вписване на промени в обстоятелствата относно вписана постоянна институция; 3. вписване на обстоятелства относно арбитражни производства, образувани пред арбитраж, създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, както и на арбитри извън списъка на арбитража; 4. издаване на удостоверение за вписана постоянна арбитражна институция; 5. извършване на писмена справка за вписани обстоятелства; 6. издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него.

Въведените със ЗИД ЗМТА промени са в сила от 1 август 2025 г., а изискванията за вписване в Регистъра на арбитражите съгласно чл. 4, чл. 6а и чл. 6б влизат в сила четири месеца след това, считано от 3 декември 2025 г. Законодателните промени засягат страните в арбитражни производства, арбитрите, арбитражните институции, съдилищата, министърът на правосъдието и всички физически и юридически лица в страната, чиято дейност или законни права и интереси са засегнати от прилагането на новите правни положения.

1.2. *Възможности за решаване на проблема в рамките на съществуващото законодателство:*

Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г. (обн., ДВ, бр. 71 от 1992 г.) урежда таксите, събирани от Министерството на правосъдието. Тарифата не урежда такси за административните услуги, предоставяни по Закона за арбитража. Това налага да бъде прието и Постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието (Тарифа № 1 към ЗДТ), което да уреди дължимите такси по Закона за арбитража.

Проблемът **не може** да бъде разрешен единствено чрез организационни или технологични мерки, тъй като измененията в тарифата са императивно предписани. В българското право на конституционно ниво е въведен принципът за законоустановеност на държавните такси – чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България, съответно чл. 1 от Закона за държавните такси. Съгласно § 23 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на закона за международния търговски арбитраж (ДВ, бр. 63 от 2025 г.) се предвижда в 4-месечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет да приеме необходимите изменения и допълнения в Тарифа № 1 към ЗДТ.

1.3. *Причини действащата нормативна рамка да не позволява решаване на проблема:*

Тарифа № 1 към ЗДТ не предвижда размери на държавни такси за новосъздаваните услуги от регистъра, а размерите на таксите не могат да се извеждат по аналогия (вж. т. 1.2.).

С оглед на това, § 23 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на закона за международния търговски арбитраж (ДВ, бр. 63 от 2025 г.) предвижда в 4-месечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет да приеме необходимите изменения и допълнения в Тарифа № 1 към ЗДТ.

1.4. *Задължения, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или от правото на Европейския съюз:*

Проектът на постановление не съдържа разпоредби, въвеждащи норми на правото на Европейския съюз в българското законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право.

1.5. *Последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политики:*

Реформата в арбитража е част от общия процес на изграждане на ефективна, прозрачна и справедлива правосъдна система, която осигурява реален достъп до правосъдие, бързина и прозрачност в съдебните производства, разширяването на обхвата на електронното правосъдие и провеждането на истинска реформа, която да доведе до връщане на доверието на гражданите в съдебната власт. Укрепването на доверието в правораздаването, осъществявано от арбитраж, има пряко отношение към изпълнението на основни приоритети в управлението на страната и в частност – в сектор „Правосъдие“ съгласно Програмата за управление на Република България за периода 2025 г. - 2029 г., приета с Решение № 91 на Министерския съвет 24 февруари 2025 г.

Към настоящия момент подзаконова уредба (наредба и съответни пера от тарифа) на таксите за административни услуги от Регистъра на арбитражите не съществува. Поради това и **не са извършвани** последващи оценки на този нормативен акт или анализ за изпълнение на политиката.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1. „Укрепване на правната сигурност и доверието в правораздаването, провеждано от арбитраж на територията на Република България.“

Публичният електронен Регистър на арбитражите ще позволи идентифициране на лицата, които осъществяват дейност като постоянна арбитражна институция, като по предварителни данни техният брой е над 40. По отношение на арбитрите такава информация не е налична, тъй като към момента няма изискване за вписването им в регистър и не всички арбитри са формално включени в списък към арбитражна институция.

Цел 2. „Осигурена ограничена публичност на обстоятелствата, подлежащи на вписване в Регистъра на арбитражите.“

С приемането на нормативния акт ще се осигури възможност за предоставяне на достъпни административни услуги в електронна форма в полза на гражданите и юридическите лица, които осъществяват арбитражна дейност и гражданите и юридическите лица, които са страни в арбитражните производства, а именно: издаване на удостоверение за вписана постоянна арбитражна институция, извършване на писмена справка за вписани обстоятелства, издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

3.1. Страни в арбитражни производства

Броят на страните в арбитражните производства не може да бъде точно установен. Съгласно информацията за производствата пред окръжните съдилища по издаване на изпълнителен лист въз основа на арбитражно решение, събрана служебно от Министерството на правосъдието, през последните три години (2022 – 2024 г.) са образувани общо 631 арбитражни производства.

3.2. Арбитри

Броят на лицата, упражняващи дейността на арбитри, не може да бъде установен.

3.3. Арбитражни институции

Броят на лицата, които осъществяват дейност като постоянна арбитражна институция, по предварителни данни е около 40.

3.4. Съдилища

Компетентни да разглеждат искането за издаване на изпълнителен лист въз основа на арбитражно решение са 28-те окръжни съдилища. Върховният касационен съд разглежда исковете по чл. 47 от ЗА за отмяна и за установяване на нищожност на арбитражно решение.

3.5. Министърът на правосъдието

Министърът на правосъдието организира и контролира воденето на регистъра. Вписванията, обявяванията и издаването на удостоверения, справки и заверени преписи се извършват от служители от администрацията на министерството. Министърът на правосъдието осъществява административен контрол върху дейността на арбитрите и арбитражните институции чрез Инспектората към министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт.

3.6. Всички физически и юридически лица в страната и чужбина

Регистърът на арбитражите е публичен и предоставя възможност за свободен достъп до вписаните в него обстоятелства относно арбитражните институции и имената и професиите на арбитрите към тях. От тази възможност може да се възползват всички физически и юридически лица в Република България и в чужбина.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1. „Без действие“:

Описание:

Не се извършват нормативни промени, нито се предприемат други мерки.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се извършват административните услуги по чл. 6а, ал. 6 ЗА, с оглед на което не може да се постигнат целите на законодателната реформа на арбитражите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Няма.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма.

Административна тежест:

Не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2. „Допълнение на Тарифа № 1 към ЗДТ“:

Описание:

Предлага се Министерският съвет да приеме Постановление за допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси и таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието в раздел „Г. „Такси, събирани от Министерството на

правосъдието“, като се създава нова т. 62ч за предоставяне на услуги от Регистъра на арбитражите по Закона за арбитража по заявление. Основният размер на таксите е 1 000 лв. за вписване на постоянна арбитражна институция, 100 лв. за вписване на промени в обстоятелствата относно вписана постоянна арбитражна институция, включително вписване на външен арбитър, 50 лв. за заличаване на вписана постоянна арбитражна институция или на вписан арбитър, 100 лв. за вписване на обстоятелства относно арбитражни производства, образувани пред арбитраж, създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България и 20 лв. за издаване на удостоверение за вписана постоянна арбитражна институция, извършване на писмена справка за вписани обстоятелства, както и издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него.

Проектът предвижда прости такси по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за държавните такси, които ще са предварително определени и предвидими. При определяне на размера на таксите е съобразен чл. 7а, ал. 6 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, съгласно който методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите и разходването им не се прилага при определяне размера на такси за осигуряване провеждането на политики в области със значение за защита на особено важни държавни или обществени интереси. Този подход е съобразен с особеностите на арбитражната дейност и нейните последици - арбитражната дейност засягат установения обществен ред в Република България, представлява алтернатива на държавното правораздаване, осъществявано от съдилищата, и следва да се ползва с висока степен на обществено доверие.

Проектът не предвижда такса за „бърза услуга“ или отстраняване на нередовности, както и за корекции на фактически грешки. Регистърът ще функционира изцяло в електронна форма, като това не предполага въвеждане на диференциран подход за таксуване на услуги, извършени на хартиен носител и по електронен път.

Планира се нормативният акт да влезе в сила на 3 декември 2025 г., което е преди датата на официалното въвеждане на еврото за официална валута в Република България. С оглед на това, стойността на таксите в проекта на нормативен акт е посочена в лева, в каквато валута е действащата Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г. (обн., ДВ, бр. 71 от 1992 г.). В съответствие с принципа на автоматично превалутиране на сумите от лева в евро, заложен в чл. 11 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (обн., ДВ, бр. 70 от 2024 г.), стойностите в нормативния акт ще се считат за стойности в евро.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на нормативния акт ще се осигури възможност за предоставяне на достъпни административни услуги в електронна форма в полза на гражданите и юридическите лица, които осъществяват арбитражна дейност и гражданите и юридическите лица, които са страни в арбитражните производства.

Очакван е положителен ефект от създаването на публичен електронен регистър на лицата, които осъществяват арбитраж, върху правната сигурност, правораздаването, защитата на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица.

Осигуряват се ресурси за функциониране и надграждане на регистъра, без тежестта за това да се прехвърля върху данъчните приходи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Няма.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

МСП ще бъдат косвено облагодетелствани от очакваната положителна промяна върху правната сигурност, правораздаването, защитата на правата и законните им интереси.

Административна тежест:

Предлаганите промени в Тарифа 1 ще доведат до минимално повишаване на административните разходи за лицата, които подлежат на вписване. Административните разходи са оправдани поради очаквания положителен ефект от създаването на публичен електронен регистър на лицата, които осъществяват арбитраж, върху правната сигурност, правораздаването, защитата на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица.

Таксите ще са предварително определени и предвидими. При определяне на размера на таксите е съобразен чл. 7а, ал. 6 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, съгласно който методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите и разходването им не се прилага при определяне размера на такси за осигуряване провеждането на политики в области със значение за защита на особено важни държавни или обществени интереси. Арбитражната дейност има последици, които засягат установения обществен ред в Република България, тъй като арбитражът е алтернатива на държавното правораздаване, осъществявано от съдилищата, и следва да се ползва с висока степен на обществено доверие. Арбитражните решения са окончателни и решават спора със сила на пресъдено нещо между страните. Те не могат да бъдат обжалвани пред горна инстанция, освен да бъдат отменени в изключителни и изчерпателно изброени случаи. Арбитражните решения подлежат на принудително изпълнение и въз основа на тях се издава изпълнителен лист. Предвид тези особености на арбитража, той е от естество пряко да засегне обществения ред в Република България, както и имуществените права на гражданите и юридическите лица.

Вариант 3 „Ненормативна намеса“:

Описание:

Не се извършват нормативни промени. Вариант 3 предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез осигуряване на методическа подкрепа посредством провеждане на информационни кампании и обучения, изготвяне на указания, насоки с цел укрепване на административния капацитет и оптимизиране на административните процедури.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Дефинираният в т. 1 проблем не може да бъде разрешен единствено чрез организационни или технологични мерки, тъй като измененията в тарифата са императивно предписани в чл. 60 от Конституцията на Република България, чл. 1 ЗДТ.

При ненормативна намеса няма да бъде възможно законосъобразно извършване на административните услуги по чл. 6а, ал. 6 ЗА и ще се накърнят правната сигурност и възможността за защита на интересите на гражданите и юридическите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма.

Административна тежест:

При този вариант административната тежест не се променя.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2 „Допълнение на Тарифа № 1 към ЗДТ“**	**Вариант 3 „Ненормативна намеса“**
Ефективност	**Цел 1**: „Укрепване на правната сигурност и доверието в правораздаването, провеждано от арбитраж на територията на Република България.“	Ниска	Висока	Ниска
	Цел 2: „Осигурена ограничена публичност на обстоятелствата, подлежащи на вписване в Регистъра на арбитражите.“	Ниска	Висока	Ниска
Ефикасност	Цел 1: „Укрепване на правната сигурност и доверието в правораздаването, провеждано от арбитраж на територията на Република България.“	Ниска	Висока	Ниска
	Цел 2: „Осигурена ограничена публичност на	Ниска	Висока	Ниска

	обстоятелствата, подлежащи на вписване в Регистъра на арбитражите.“			
Съгласуваност	Цел 1: „Укрепване на правната сигурност и доверието в правораздаването, провеждано от арбитраж на територията на Република България.“	Ниска	Висока	Ниска
	Цел 2: „Осигурена ограничена публичност на обстоятелствата, подлежащи на вписване в Регистъра на арбитражите.“	Ниска	Висока	Ниска

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Допълнение на Тарифа № 1 към ЗДТ“:

Приема се Постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифа № 1 към ЗДТ, с което се определят такси за услугите по чл. 6а, ал. 6 ЗА - за вписване на постоянна арбитражна институция, за вписване на промени в обстоятелствата относно вписана постоянна арбитражна институция, включително вписване на външен арбитър, за заличаване на вписана постоянна арбитражна институция или на вписан арбитър, за вписване на обстоятелства относно арбитражни производства, образувани пред арбитраж, създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, за издаване на удостоверение за вписана постоянна арбитражна институция, извършване на писмена справка за вписани обстоятелства, както и издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него. По този начин се постига висока степен на изпълнение на критериите за ефективност, ефикасност и съгласуваност по отношение на целта за „Укрепване на правната сигурност и доверието в правораздаването, провеждано от арбитраж на територията на Република България“. При избор на вариант 1 „Без действие“ и вариант 3 „Ненормативна намеса“ описаният по-горе проблем въобще не би бил разрешен.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

◉ Ще се увеличи

○ Ще се намали

○ Няма ефект

Предлаганите промени в Тарифа 1 ще доведат до минимално повишаване на административните разходи за лицата, които подлежат на вписване. Административните разходи са оправдани поради очаквания положителен ефект от създаването на публичен електронен регистър на лицата, които осъществяват арбитраж, върху правната сигурност, правораздаването, защитата на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица.

По отношение на таксите не е директно приложима Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им, приета с Постановление № 1 на Министерския съвет от 2012 г. Таксите ще са предварително определени и предвидими. При определяне на размера на таксите е съобразен чл. 7а, ал. 6 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, съгласно който методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите и разходването им не се прилага при определяне размера на такси за осигуряване провеждането на политики в области със значение за защита на особено важни държавни или обществени интереси. Арбитражната дейност има последици, които засягат установения обществен ред в Република България, тъй като арбитражът е алтернатива на държавното правораздаване, осъществявано от съдилищата и следва да се ползва с висока степен на обществено доверие. Арбитражните решения са окончателни и решават спора със сила на пресъдено нещо между страните. Те не могат да бъдат обжалвани пред горна инстанция, освен да бъдат отменени в изключителни и изчерпателно изброени случаи. Арбитражните решения подлежат на принудително изпълнение и въз основа на тях се издава изпълнителен лист. Предвид тези особености на арбитража, той е от естество пряко да засегне обществения ред в Република България, както и имуществените права на гражданите и юридическите лица.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

……..……
……

◉ Не

Регламентирането на таксите само способства за изпълнението на услугите, предвидени в чл. 6а, ал. 6 ЗА (вж. т. 1.1.).

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

……..……
…….

◉ Не

Регламентирането на таксите само способства за изпълнението на административните услуги, предвидени в чл. 6а, ал. 6 ЗА (вж. т. 1.1.).

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът не засяга пряко МСП, но те ще бъдат косвено облагодетелствани от очакваната положителна промяна върху правната сигурност, правораздаването, защитата на правата и законните им интереси.

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Няма.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Подготовката на проекта на нормативния акт е извършена в рамките на работна група, създадена със заповед на министъра на правосъдието.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) ще бъде извършена частична предварителна оценка на въздействието на законопроекта. Съгласно чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на акт, заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на правосъдието, както и на Портала за

обществени консултации към Министерския съвет. Срокът за предложения и становища по проекта ще бъде 30 дни.

Проектът ще бъде съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

1. Закон за арбитража;
2. Закон за изменение и допълнение на Закона за международния търговски арбитраж (ДВ, бр. 63 от 2025 г.);
3. Проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Закон за арбитража - https://lex.bg/laws/ldoc/2131785729
2. Закон за изменение и допълнение на Закона за международния търговски арбитраж (ДВ, бр. 63 от 2025 г.) - https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=236377

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност:

24.9.2025 г.

X

д-р Любомир Талев
директор на дирекция СЗ
Signed by: Lyubomir Nikolaev Talev

Дата:

Подпис: